

+382 (0) 20 602 710
montenegro@forum-mne.com
www.forum-mne.com

Forum MNE

FORUM MLADI I NEFORMALNA EDUKACIJA

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ 2021

ulica Bratstva i jedinstva 4
81000 Podgorica
Montenegro – Crna Gora

FORUM MLADI I NEFORMALNA EDUKACIJA

(www.forum-mne.com) je organizacija za mlade koja od 2002. godine radi na razvoju omladinskog rada i omladinske politike kroz neformalno obrazovanje.

Forum MNE se iz međunarodnog projekta (PRONI Institut za socijalnu edukaciju mladih i Forum Syd) razvio u lokalnu organizaciju civilnog društva, koja je registrovana u martu 2007. godine.

Naše brojke do sada su 19 godina rada 33.000 mladih koji su prošli kroz naše programe, 87 realizovanih projekata i 384 edukovanih omladinskih radnika i aktivista.

Organizacija zapošljava 6 osoba i 10 trenera. Organizacijom upravlja odbor sastavljen od pet članova. Skupštinu organizacije čine predstavnici mladih ljudi/ grupacija mladih s kojima Forum MNE radi, partnerskih organizacija civilnog društva i relevantnih institucija. Organizacija je oformila kao model komenadžmenta u upravljačkim strukturama, tijelo Mladi Savjetnici koji broji 15 mladih ljudi koji su odgovorni za osmišljavanje i uspostavljanje Internacionalnog sela za mlade. Organizacija okuplja oko 100 volontera.

Vizija Foruma MNE je:

Pravedno i miroljubivo društvo čijem razvoju doprinose aktivni mladi građani.

Misija Foruma MNE je:

Forum MNE je organizacija koja ostvaruje svoju viziju pružajući podršku razvoju mladih ljudi u svjesne, odgovorne i aktivne pojedince i građane sposobne da prepoznaju, traže i ostvaruju svoja prava i doprinose razvoju miroljubivog i pravednog društva.

VRIJEDNOSTI: Forum MNE se snažno protivi bilo kojoj vrsti diskriminacije. Forum MNE stvara bezbjedno okruženje u kojem se svi osećaju dobrodošlo i prema njima se postupa na osnovu principa jednakosti. Programi Foruma MNE zasnivaju se na principima i vrijednostima: nediskriminacije, tolerancije, doživotnog učenja, promovisanja i preuzimanja lične odgovornosti, transparentnosti, optimizma, proaktivnosti, poštovanja i vrednovanja mladih i aktivnog učešća mladih u procesima donošenja odluka.

Sadržaj

Novi strateški pravci Foruma MNE	05
1.1. Blagostanje i dobrobit mladih	06
1.2. Mladi i solidarnost, saradnja i kohezija	14
1.3. Mladi i zdrava životna sredina.	20
1.4. Aktivizam i učešće mladih u demokratskom životu društva	21
Ostale aktivnosti	20
Finansijski pregled i pregled donatora – 2021. godina	25
Tim Foruma MNE	26

UVODNA RIJEČ

Elvira Hadžibegović

Izvršna direktorka

Dragi mladi ljudi, partneri, donatori, građani i građanke,

Pred vama se nalazi Godišnji izvještaj Foruma MNE za 2021. godinu, našu devetnaestu godinu postojanja i rada.

Druga je godina pandemije izazvane korona virusom.

Iako smo zaslužili da proslavimo dosadašnje uspjehe i uvijek zagovaramo proslavljanje kako malih, tako i velikih jubileja, uspjeha, pa čak i padova, ni ove godine to nismo mogli uraditi. Čini se da svakog dana, tiho i u osami, proslavljamo činjenicu da smo zdravi i da smo dobili još vremena na ovoj divnoj planeti.

Već smo se navikli na novu, virtuelnu, realnost i kroz istu pokušavamo da bar djelimično ostvarimo našu misiju, a onda i da budemo korak bliže našoj viziji.

Svakodnevno smo usavršavali naše digitalne vještine, što činimo i dalje, tako da sada možemo sa mnogo više samopouzdanja raditi i u online svijetu.

Ponosna sam na svoj tim, nevjerovatno je koliko smo uradili u drugoj Covid godini! Na stranicama koje slijede, i sami se uvjerite i informišite o razvoju postojećih, ali i novim projektima i programima Foruma MNE.

Sjetićete se koliko smo bili ponosni na činjenicu da smo dodijelili grantove organizacijama civilnog društva širom Zapadnog Balkana. Implementacija, podrška i praćenje su nešto sasvim drugo. Neizmjereno smo ponosni na sve naše primaocce grantova i na sve njihove akcije. Proces je bio jako koristan, posebno sa aspekta našeg učenja.

Ne samo da smo mi postali digitalno pismeniji, već smo dio digitalne revolucije na Zapadnom Balkanu i u Crnoj Gori. Servis "Sve na jednom mjestu", koji smo razvili, unaprjeđivaće se sa svakom sljedećom generacijom. Konzorcijum koji ga sprovodi, kako u regionu tako i na nacionalnom nivou, je obećavajući. Mišljenja smo da možemo da učinimo odlične stvari zajedno.

Covid-19 nas je naučio mnogo čemu, a ponekad čak i pomogao da stvari koje su prolazile ispod radara sada jasnije uočimo. Istraživali smo stavove mladih u vezi sa konzumacijom alkohola u našoj zemlji i ne vjerujem da će vam se svidjeti rezultati istraživanja, ali sam sigurna da će naše Poruke iz lavirinta svakako probuditi želju kod vas da nam se pridružite. Dobrodošli!

Bila je ovo digitalna godina! Molim vas da pogledate naš YouTube kanal - mi smo snimali, mladi ljudi su snimali, partneri su snimali... Uživajte u sadržaju!

Veliku zahvalnost, kao i svake godine, dugujemo mladim ljudima koji su nam ukazali povjerenje i čast da budemo dio njihovog razvojnog puta. Hvala vam!

Takođe, željela bih da istaknem da je Forum MNE organizacija otvorenog tipa, pa ste tako više nego dobrodošli da nas posjetite (posjedujemo dovoljan broj maski za lice i sredstava za dezinfekciju ruku), pišete i podijelite sa nama svoju viziju našeg društva, koja u potpunosti odgovara na potrebe mladih ljudi i pruža im neophodnu podršku na njihovom putu ličnog i socijalnog rasta i razvoja.

Srdačno,

Elvira
Izvršna direktorka
elvira.hb@forum-mne.com

1. NOVI STRATEŠKI PRAVCI FORUMA MNE

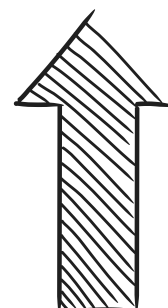
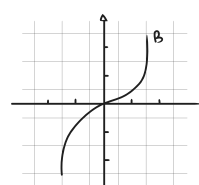
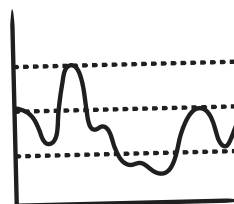
Forum MNE tim je u periodu 15-16 oktobar 2020.godine u Kolašinu radio na strateškom planiranju rada organizacije i kreiranju novih strateških pravaca. Kako se naš rad zasniva na aktivnom učešću mladih, i ovog puta nam je bilo važno da od njih čujemo šta su to prioritetne oblasti na kojima treba da radimo svi zajedno u narednom periodu. Imajući u vidu promjenu trendova i aktuelne problematike sa kojom se mladi aktivno suočavaju, njihovih prava i uloga u društvu, cilj strateškog planiranja je bio da se modifikuju strateški pravci i prilagode upravo aktuelnim potrebama mladih. Preko 100 mladih nam je reklo koje su to pitanja koja ih interesuju, izazovi sa kojim se susreću kao i prilike koje bi željeli da imaju na raspolaganju za sebe i ostale mlade u Crnoj Gori.

Tako je prva sesija strateškog planiranja počela sa Pogledom u budućnost i vizualizacijom rada organizacije na dugoročnom planu, a potom se radilo na podacima, trendovima, prilikama, kao i definisanju potreba mladih i kako na najbolji način osnažiti njihovu ulogu u društvu. Tokom drugog radnog dana radilo se preciznije na definisanju strateških pravaca i prioritizacija, a zatim i na mapiranju potencijala za sinergiju.

Forum MNE nastoji da radi na podsticanju ličnog i kreativnog razvoja, razvoju kritičkog razmišljanja, psihosocijalne podrške mladima, osamostaljivanju mladih, razvoju esencijalnih vještina kao i na omladinskom preduzetništvu. Takođe, teži smanjenju etničke i socijalne distance mladih, mobilnosti i migraciji mladih i razvoju lokalnih zajednica i omladinskih organizacija. Sa fokusom na mlade i zdravu životnu sredinu, Forum MNE teži i kreiranju aktivističkih i informativnih kampanja o klimatskim promjenama kao i generalno omladinskom stvaralaštvu u oblasti zaštite životne sredine.

S tim u vezi, kreirani su novi strateški pravci;

- Blagostanje i dobrobit mladih
- Mladi i solidarnost, saradnja i kohezija
- Mladi i zdrava životna sredina
- Aktivizam i učešće mladih u demokratskom životu društva

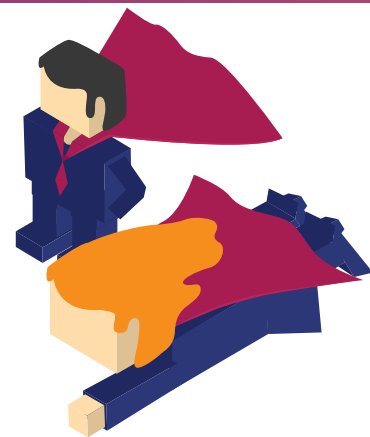
1.1. **BLAGOSTANJE I DOBROBIT MLADIH**

Forum MNE pruža podršku mladima za lični razvoj i samoaktuelizaciju, te sticanje esencijalnih vještina, izgradnju otpornosti i agilnosti, osamostaljivanje i dostojanstven rad.

Ovaj program obuhvata: **omladinske kampove, omladinske razmjene, programe osamostaljivanja mladih, psihosocijalnu podršku mladima, kulturne, umjetničke i istraživačke radionice, informisanje mladih, razvoj kritičkog razmišljanja-karijerno savjetovanje, razvoj esencijalnih vještina, usklađivanje obrazovanja sa potrebama tržišta rada, preduzetništvo i servisno učenje.**

1.1.2 **MOJA KARIJERA NA PUTU DO HEROJA**

Forum MNE je u 2021. godini nastavio sa sprovođenjem projekta čiji je cilj jačanje kapaciteta civilnog društva da postanu efikasni, odgovorni i nezavisni akteri, sposobni da se konstruktivno angažuju s vladama u utvrđenom tematskom prioritetu inovativnog rješenja za zapošljavanje mladih u Strategiji Zapadnog Balkana za 2018. godinu.

Početak godine je objavljen Poziv za dostavljanje prijedloga za sprovođenje one-stop-shop modela za zapošljivost mladih koji obuhvata kurs mekih i digitalnih vještina, karijerno savjetovanje, kurs preduzetničkih vještina kao i kreiranje online tutorijala za razvoj i unapređenje digitalnih vještina.

Ukupan iznos raspoloživih sredstava u okviru ovog poziva je 50 000€, a podržano je ukupno 6 organizacija:

Nvo Biznis centar- kurs digitalnih vještina A nivo

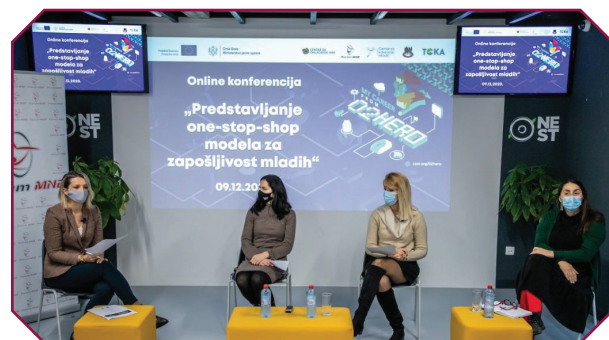
Forum za promociju ICT rješenja i komunikacionih strategija- kurs digitalnih vještina B nivo

NVO Kuća - karijerno savjetovanje A nivo

NVO Aktivna zona- karijerno savjetovanje B nivo

NVO TNT- online tutorijali za unapređenje digitalnih vještina

NLP Network- kurs preduzetničkih vještina

Forum MNE je odgovoran za sprovođenje programa mekih vještina.

Odabrane organizacije su zajedno sa organizacijama iz partnerskih zemalja učestvovala u online trodnevnom regionalnom treningu za jačanje kapaciteta za implementaciju i detaljno dizajniranje programa one-stop-shop modela.

U avgustu je otvoren Poziv za mlade za učešće u #02hero programu u Podgorici, namijenjen prvenstveno mladim ljudima koji pripadaju NEET kategoriji (mladi koji nisu u procesu obrazovanja niti su zaposleni). Od ukupno 262 pristigle prijave odabrano je 120 mladi koji su učestvovali u intervjuima. Na kraju, odabrano je 50 polaznika, 25 u A i 25 u B grupi. Obije grupe su po potpisivanju ugovora započele učešće u šestomjesečnom programu koji obuhvata paralelno sprovođenje 3 kursa (mekih i digitalnih vještina i karijernog savjetovanja).

U narednoj godini će polaznici po završetku programa učestvovati na Sajmovima poslova koji će za cilj imati predstavljanje stečenog znanja i vještina poslodavcima. Projekat „Moja karijera na putu do heroja“ u Crnoj Gori sprovodi Forum MNE u saradnji sa CZOR (Srbija) CEM (Bosna i Hercegovina), TOKA (Kosovo) i YSC (Albanija), finansijski podržan od strane Evropske unije i kofinansiran od strane Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija.

1.1.3. **START!**

U prethodnoj godini bili smo aktivni i na polju promocije preduzetništva među mladima. Projekat Start! pružio je niz obuka po principu neformalnog obrazovanja u okviru kojih su mladi iz Podgorice, Nikšića, Cetinja, Budve, Tivta, i Rožaja dobili priliku da nadograđuju znanje stečeno kroz formalno obrazovanje i razvijaju svoje preduzetničke ideje.

Prva obuka organizovana je u periodu od 08. do 10. aprila, pod nazivom **Preduzetništvo i mladi**. Tom prilikom, mladi su diskutovali o najčešćim greškama preduzetnika, preduzetničkim idejama, motivaciji preduzetnika, kao i o fazama preduzetničke ideje.

Osim edukativnog dijela, u okviru trodnevne obuke, organizovana je *Pričaonica sa mladim preduzetnicima* na kojoj su učešće uzeli:

- Uroš Bulatović, Unija mladih preduzetnika
- Nada Vojinović, Photo studio Zahara
- Milica Petričević, Cegerica.

Mladi preduzetnici su podijelili svoja iskustva, kako su izgledali njihovi počeci i rad na preduzetničkoj ideji i šta je to što njihov biznis razlikuje od ostalih.

Druga po redu obuka održana je od 10. do 12. maja na temu **Osnove biznisa, dizajn i uspješno vođenje PR kampanje i načini finansiranja preduzetničkih ideja**. Sesije su realizovane kroz praktični i interaktivni pristup, a vrijeme je posvećeno i razgovoru sa mladim i preduzetnicima.

Gosti pričaonice sa preduzetnicima bili su:

- Nikolina Kovačević, Montaste
- Marko Maraš, Seljak.me
- Andrej Šeter, QQRIQ

Preduzetnici su podijelili svoja iskustva, motivišući mlade ljude da izađu iz svoje sigurne zone, osnaže se i istraju sa svojim preduzetničkim idejama.

U okviru dvodnevne **Interaktivne laboratorije za preduzetničke ideje koja je** organizovana 17. i 18. juna 2021. godine, krenulo se u razradu sa 4 preduzetničke ideje. Tokom 3 naredna mjeseca, uz podršku mentora, mladi su nastavili da razvijaju svoje biznis ideje, nakon čega je uslijedila i faza izazov. Ona je podrazumijevala povezivanje mladih sa uspješnim preduzetnicima. Kao rezultat ove aktivnosti, jedan učesnik projekta je stupio u radni odnos kod domaćin firme, a grupa koja je razvila biznis plan Bfit je uspostavila saradnju sa 3 domaćin firme.

Projekat je finansirala Uprava za sport i mlade Crne Gore.

Sve na jednom mjestu

za socijalnu inkluziju i
zapošljivost mladih

1.1.4 *SVE NA JEDNOM MJESTU - ZA SOCIJALNU INKLUZIJU I ZAPOŠLJIVOST MLADIH*

Nakon uspješno pokrenutog one-stop-shop modela (model integriranih usluga za zapošljivost mladih iz NEET kategorije) u Podgorici, Forum MNE nastavlja praksu i na sjeveru Crne Gore.

Program obuke je dio dvogodišnjeg projekta „SVE NA JEDNOM MJESTU – Za socijalnu inkluziju i zapošljivost mladih“ koji realizujemo u partnerstvu sa Centrom za omladinski rad (Srbija), Kancelarijom za mlade Novi Pazar i Građanskom inicijativom mladih Rožaje, u 6 opština prekograničnog regiona Sandžak u Srbiji i Crnoj Gori.

U toku 2021.godine sprovedeno je **istraživanje o potrebama aktera za sprovođenje integriranih usluga za zapošljivosti mladih; razvijen servis „sve na jednom mjestu“** zasnovan na međusektorskoj saradnji i podacima istraživanja. Godinu smo završili i **otvaranjem poziva za mlade** koji će biti učesnici programa obuke, te izvršili selekciju polaznika ove 5-mjesečne obuke.

U narednoj godini planiran je početak sprovođenja programa; organizacija prekograničnog događaja „Izbor najbolje biznis ideje“ sa ciljem promocije uspješnih poslovnih praksi i takmičenje za najbolju omladinsku biznis ideju u Srbiji i Crnoj Gori; kao i organizacija prekograničnog okruglog stola sa ciljem promocije modela i zalaganja za njegovo priznavanje od strane lokalnih samouprava u Srbiji i Crnoj Gori.

Trajanje projekta: 1.jun 2021 - 31. januar 2023. godine.

1.1.5 **OMLADINSKA FIKCIJA BEZ RIJEČI**

Od 2021. godine vrata Međunarodnog omladinskog festivala nijemog filma ("International Youth Silent Film Festival" (<https://www.makesilentfilm.com/how-to-enter.html>) iz Portlanda, SAD su otvorena i za crnogorsku omladinu.

Forum MNE je uz podršku Ambasade SAD u Podgorici, kroz projekat Omladinska fikcija bez riječi predstavio koncept i omogućio mladima iz Crne Gore da učestvuju na festivalu. Samom festivalu prethodile su brojne aktivnosti:

-Dvodnevna obuka za nastavnike „Upoznaj tišinu“ u okviru koje su mladi od 16 do 20 godina, učili o svijetu filma, pisanju sinopsisa, scenarija, kadriranja, a govorili su i o elementima produkcije i slično. Obuku su vodili producentkinja Biljana Vušović i direktor Underhill festivala, Vuk Perović. U okviru projekta je snimljeno i 10 edukativnih tutorijala. Tutorijali su dostupni sa sajtu [Forum-a MNE](#).

- Online dvodnevna radionica održana u martu 2021.godine, a pod nazivom **Nijemi film kao vannastavna aktivnost** okupio je nastavnike/ce iz 4 crnogorske škole koji su pružali podršku mladima pri kreiranju nijemih filmova: JU Srednja mješovita škola Golubovci, JU Gimnazija "Panto Mališić", Berane, JU Gimnazija "Petar I Petrović Njegoš", JU Srednja mješovita škola "25. maj" Tuzi.

- **Konsultativni sastanci sa mladima** koji su prošli obuku u decembru,
- **Informativna sesija** na kojoj je učestvovalo 20 mladih uzrasta od 16 – 20 godina.

U konačnici, 27. septembra, održan je **Festival nijemog filma** i to u saradnji sa Underhill festivalom. Tokom dvomjesečnog otvorenog poziva, pristiglo je 14 kratkometražnih nijemih filmova, od kojih je 7 prikazano na velikom platnu Underhill festivala.

Iste večeri, uručene su nagrade za 3 najbolja filma, po ocjeni stručnog žirija koji su činili: profesor i pozorišni reditelj Petar Pejaković, filmski reditelj Mladen Ivanović, stand-up komičar Andrija Dabanović i fotografkinja Katica Nišavić.

Prva nagrada i nagradni vaučer u visini od 750e, koji je obezbijedio Filmski centar Crne Gore je dobio film „**Gdje dalje?**“. Film su radili **učenici Srednje mješovite škole Golubovci**. Drugo mjesto, i nagradni vaučer u iznosu od 500e, koji je obezbijedio Sekretarijat za kulturu i sport – Glavni grad Podgorica je dobio film „**Druga strane rijeke**“, dok je treće mjesto i nagradni vaučer koji je obezbijedio Tehnomax pripalo učeniku Gimnazije „Panto Mališić“ iz Berana za film „**Zagonetke za uspomenu**“.

Od tri nagrađena filma, dva će nastaviti takmičenje na Međunarodnom festivalu nijemog filma mladih u Portlandu, u junu 2022. godine.

1.1.6 **ALKOHOL I MLADI U CRNOJ GORI: PORUKE IZ LAVIRINTA**

Prepoznavanje faktora i uzroka konzumiranja alkohola među mladima u Crnoj Gori

Fokus ovog programa tokom 2021. je bila izrada [kvalitativnog istraživanja](#) o stavovima mladih prema alkoholu. Istraživanje je obuhvatilo 16 fokus grupa sa mladima uzrasta od 15 do 18 godina u osam crnogorskih opština: Beranama, Bijelom Polju, Pljevljima, Podgorici, Nikšiću, Herceg Novom, Budvi i Baru. Pored fokus grupa istraživanje je obuhvatilo i intervju sa predstavnicima institucija, organizacijama civilnog društva (OCD) i roditeljima, kao i analizu relevantnih dokumenata.

Istraživanje je predstavljeno na događaju „Alkohol i mladi u Crnoj Gori: Poruke iz lavirinta“ koji je održan 27. decembra 2021. godine.

Projekat je obuhvatio i intenzivnu kampanju na društvenim mrežama, a sproveden je uz finansijsku podršku Švedske agencije za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA) preko ForumCiv-a i IOGT NTO Movement-a.

1.2. MLADI I SOLIDARNOST, SARADNJA I KOHEZIJA

Forum MNE podstiče solidarnost i saradnju među mladima, i podržava mlade da aktivno doprinesu društvenoj koheziji, pravdi i miroljubivosti.

U okviru ovog strateškog pravca, Forum MNE radi na nekoliko polja: **smanjenje etničke i socijalne distance mladih, mobilnost i migracije mladih i razvoj lokalnih zajednica i omladinskih organizacija.**

1.2.1. **PROGRAM ŠKOLA ZA MAJKE: RODITELJSTVO ZA MIR**

Škola za majke: Roditeljstvo za mir je projekat sproveden u partnerstvu sa austrijskom organizacijom Žene bez granica (Women without Borders). Cilj ovog projekta je bio senzitivisati majke za prevenciju i suzbijanje ekstremnog i nasilnog ponašanja kod mladih. Kreiran je i razvijen model koji je obuhvatio serije radionica, na nedeljnom nivou, koje su povezale majke kako bi razmijenile svoja iskustva, razgovarale o izazovima, učile jedna od druge, i postale svjesne velike uloge koju roditelji imaju u predlaganju mirnih rješenja za probleme sa kojima se mladi suočavaju. Preko 40 polaznica škole imalo je priliku da unaprijedi svoje roditeljske vještine, a škola se realizovala u tri opštine: Podgorici, Tuzima i Nikšiću.

Završni događaj i onlajn ceremonija dodjele diploma polaznicama Škole za majke održana je 12. marta 2021. godine. Učesnici su tokom događaja mogli da čuju iskustva polaznica, predstavnika lokalnih i međunarodnih organizacija i institucija koje se bave ovom temom.

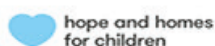
1.2.2. **ZAJEDNICE NA PRVOM MJESTU**

Pokretanje hub-a organizacija civilnog društva koji će se baviti pitanjem nasilnog ekstremizma – od prevencije do reintegracije

Fokus projekta tokom 2021. godine bio je na pružanju podrške organizacijama civilnog društva u šest zemalja regiona Zapadnog Balkana u sprovođenju projekata koji su podržani kroz program malih grantova.

Forum MNE je kroz program malih grantova “Izgradnja otpornosti zajednica na nasilni ekstremizam na Zapadnom Balkanu” podržao ukupno 24 projekta. Ukupan iznos dodijeljenih sredstava je 120025.27EUR. Zajednice

u kojima su društvene i ekonomske veze narušene, plodno su tlo za nasilni ekstremizam, stoga je cilj poziva za projekte bio pružanje podrške malim lokalnim organizacijama na Zapadnom Balkanu u izgradnji i povećanju otpornosti zajednice na nasilni ekstremizam, kroz uspostavljanje lokalnih partnerstava i zajedničke akcije.

Well Being for the Western Balkans
Grassroots Boost

26.02.2021.

SPISAK PODRŽANIH ORGANIZACIJA

Crna Gora	Albanija	Bosna i Hercegovina	Kosovo	Srbija	Sjeverna Makedonija
NVO Alfa centar	Albanski ženski centar za razvoj i kulturu - WCDCA ¹	Udruženje za društveno istraživanje Global Analitika	Centar za napredne studije – FIT	Centar za interkulturnu komunikaciju - CINK	ZIP Institut
NVU Crnogorska organizacija za samostalnost i mobilnost omladine - COSMO	Centar za povezivanje zajednica	Centar za psihološku podršku Sensus	Fondacija za informisanje, medije, dijalog i obrazovanje KosovaLive	Udruženje psihologa Novi Pazar	Novinari za ljudska prava
NVU Djeca Crne Gore	Ljudi u fokusu	Udruženje za dijalog u porodici i društvu Mali koraci	LIZA-R ²	Centar za razvoj građanskog društva - PROTECTA	Omladinski savjet Prilep
Monitoring grup Ulcinj - MogUI	Centar ALTRI ³	Fondacija Muharem Berbić	SDK ⁴	Somborski edukativni centar	Otvorena zabavna škola fudbala

U okviru istog projekta Forum MNE je organizovao i sljedeće događaje:

- Regionalni online događaj **Za dobrobit Zapadnog Balkana – Podrška lokalnim organizacijama**, održan je 26. februara i okupio je više od 50 predstavnika organizacija civilnog društva, međunarodne zajednice i institucija iz regiona. Tokom događaja predstavljene su 24 inicijative koje su podržane u okviru programa malih grantova.
- Konferencija za medije **Izgradnja otpornosti zajednica na nasilni ekstremizam u Crnoj Gori** organizovana je 9. marta 2021. godine u EU info centru. Tom prilikom predstavljene su četiri crnogorske organizacije civilnog društva i inicijative koje su se realizovale u Crnoj Gori: Lokalno akciono planiranje – korak ka društvu za sve (NVO „Alfa centar“), Škole kao resurs za prevenciju i suzbijanje govora mržnje, ekstremizma i radikalizma (NVU „Djeca Crne Gore“), Prevencija kroz uključenost zajednice („MogUL“ – Ulcinj) i #IzolujEktremizam (NVO „COSMO“).

¹ Woman Center for Development and Culture Albania

² Lidhja në Interes Zhvillimor për të Ardhmen e Rinisë

³ Albanian Legal and Territorial Research Institute

⁴ Sundimi i Demokracisë në Kosovë

- Regionalna radionica pod nazivom **Za dobrobit Zapadnog Balkana** održana je 24. i 25. juna u Podgorici. Događaj je okupio preko 60 praktičara, predstavnika organizacija civilnog društva, akademske zajednice, medija i relevantnih institucija, koje su uključene u sprovođenje aktivnosti u oblasti prevencije i suzbijanja nasilnog ekstremizma u svojim lokalnim zajednicama u regionu Zapadnog Balkana.
- Urađen dokumentarni film **Budi otporan.Reaguj.Obnovi.**
<https://www.youtube.com/watch?v=IHYQ9N-JXF8>
 Dokumentarac prikazuje različite priče i napore suzbijanja i sprečavanja nasilnog ekstremizma u regionu Zapadnog Balkana. Ukazuje na uticaj koji je ovaj fenomen imao na balkanske porodice i na sve što su različiti akteri učinili kako bi izgradili i održali otpornost zajednica.

Projekat *Zajednice na prvom mjestu: Pokretanje hub-a organizacija civilnog društva* koji će se baviti pitanjem nasilnog ekstremizma – od prevencije do reintegracije Forum MNE je sproveo u partnerstvu sa Center for Legal Civic Initiatives (Albanija), organizacijom Hope and Homes for Children BiH (Bosna i Hercegovina), Partners Kosova – Center for Conflict Management, Center for Common Ground (Sjeverna Makedonija) i Kulturnim centrom DamaD (Srbija). Projekat je finansirala Evropska unija, a kofinansiralo Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija.

1.2.4. POZITIVNI SADRŽAJI NA DRUŠTVENIM MREŽAMA PROGRAM OBUKE I MENTORSTVA

Forum MNE uz podršku Međunarodne organizacije za migracije (IOM) sproveo je projekat *Pozitivni sadržaji na društvenim mrežama – program obuke i mentorstva*. Projekat je obuhvatio dva intenzivna treninga za deset predstavnika organizacija civilnog društva na temu izgradnje otpornosti zajednica i izradi kampanja sa pozitivnim narativima. Učesnici su imali priliku i da stečeno znanje primjene u praksi, pa su u timovima radili na kreiranju i realizaciji pet kampanja:

- *#EkstremizamNIJECool* koju su sproveli Alfa centar i Organizacija crnogorskih studenata u inostranstvu – OCSI;
- *#DiskonektujMrznju* koju su sproveli NVU “Djeca Crne Gore” i Građanska inicijativa mladih Rožaje;
- *#PrijaviNasilje* koju su sproveli NVO “Koračajte sa nama – Phiren Amenca” i Centar za afirmaciju RE populacije – CAREP;
- *#OdbaciNarativ* koju su sproveli NVO 35mm i Kombinat medija;
- *#MirSeUci* koju je sproveo NVO COSMO.

Završni događaj i ceremonija dodjele nagrada za najuspješnije kampanje organizovana je 27. septembra 2021. godine u Podgorici. Vaučeri za kupovinu opreme u iznosu od 1000 eura dodijeljeni su za kampanju sa najvećim dosegom (*#EkstremizamNIJECool*) i najinovativniju kampanju (*#MirSeUci*).

Video sa glavnim porukama svih pet realizovanih kampanja je dostupan na: www.forum-mne.com/nagrade-za-najuspjesnije-kampanje-sa-pozitivnim-sadrzajima-na-drustvenim-mrezama/

1.2.4. **SERVISNO UČENJE U CRNOJ GORI**

Forum MNE je i u ovoj godini nastavio sa uvođenjem koncepta servisnog učenja u obrazovni sistem Crne Gore kroz projekte „Servisno učenje za inkluzivnije škole“ i HEARMI, kao i članstvo u Mreži organizacija koje promovišu servisno učenje u Centralnoj i Istočnoj Evropi.

SERVISNO UČENJE ZA INKLUZIVNIJE ŠKOLE

Cilj projekta je pilotiranje koncepta servisnog učenja u 5 osnovnih škola u Crnoj Gori, uz saglasnost Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta Crne Gore. Forum MNE je tokom prethodne godine upriličio sastanke sa odabranim školama i dogovorio dinamiku rada u skladu sa njihovim potrebama kao i mjerama i situacijom prouzrokovanom pandemijom Covid 19 virusa.

HEARMI

Forum MNE je započeo sprovođenje projekta HEARMI koji sprovodi TOKA (Kosovo) sa partnerskim organizacijama: Fundatia Noi Orizonturi Lupeni/New Horizons Foundation- NHF (Rumunija), Međunarodno udruženje „Interaktivne otvorene škole“- MIOS (Bosna i Hercegovina). Cilj projekta je razvijanje kapaciteta uključenih organizacija za jačanje građanskog angažmana mladih i sposobnosti mladih da zagovaraju socijalnu inkluziju u projektima servisnog učenja. U toku protekle godine smo organizovali pripremne sastanke i radili na pripremi razmjena koje su u skladu sa situacijom prouzrokovanom Covid 19 pandemijom odložene za narednu godinu. Takođe, Forum MNE je učestvovao na Konferenciji servisnog učenja u Prizrenu i govorio na panelu o značaju uključenosti servisnog učenja u obrazovanje. Period sprovođenja projekta je od decembra 2020. do novembra 2023. godine.

Forum MNE je i u ovoj godini nastavio sa aktivnim učešćem u Mreži organizacija koje promovišu servisno učenje u Centralnoj i Istočnoj Evropi i kao član žirija pri odabiru projekata za dodjelu Regionalne nagrade.

1.3. **MLADI I ZDRAVA ŽIVOTNA SREDINA**

Kroz aktivističke i informativne kampanje, Forum MNE stvara uslove za omladinski aktivizam i omladinsko stvaralaštvo u vezi životne sredine i klimatskih promjena.

S tim u vezi, Forum MNE je sklopio partnerstvo u okviru projekta „Povratak korijenima” koji je zajednički projekat između: La Maraña de Gaudalahara (Španija), Hors Pistes (Francuska), Ananda Marga (Portugal), Forum MNE (Crna Gora), Culture Clash4U (Holandija), Vzaiemopomich (Ukrajina) i Centar za interkulturalni dijalog (Makedonija). Ovaj projekat je zasnovan na ciljevima održivog razvoja (SDG), kao i različitim

načinima koje svaka osoba može da primijeni u svom svakodnevnom životu. Kroz ovaj projekat, cilj je da se ciljevi održivog razvoja približe najmlađima i da omladinskim radnicima pruže niz alata i znanja koja mogu primijeniti kako u svom svakodnevnom životu tako i u svom poslu unutar svojih entiteta i sa mladima. Učesnici će steći kompetencije kako bi unaprijedili svoje veštine za pripremu mladih da budu lideri u svojim zajednicama i kako bi podigli svijest o klimatskim promjenama i kako da implementiraju ciljeve održivog razvoja u svom svakodnevnom životu.

Forum MNE je jedna od organizacija članica mreže Društveno odgovornih preduzeća u Crnoj Gori (DOP) u sklopu koje od 2013. godine učestvuje aktivno u sprovođenju strategije održivog razvoja kroz aktivnosti mreže.

1.4. **AKTIVIZAM I UČEŠĆE MLADIH U DEMOKRATSKOM ŽIVOTU DRUŠTVA**

Forum MNE podstiče razvoj omladinskog aktivizma i promoviše i podstiče učešće mladih u demokratskom životu društva, i to kroz: **političku pismenost mladih, omladinski aktivizam i monitoring omladinske politike.**

1.4.1. **PRUŽANJE PODRŠKE DEMOKRATSKOM OBRAZOVNOM OKRUŽENJU DRUŠTVA**

Opšti cilj projekta jeste povećanje saradnje i umrežavanje nastavnika i učenika kako u okviru škole, tako i između škola koje pripadaju četvrtoj-mješovitoj grupi, u svrhu prepoznavanja potreba u školi/široj zajednici i iznalaženja rješenja.

Škole koje pripadaju ovoj grupi i koje direktno učestvuju u projektu su: Srednja mješovita škola „Bećo Bašić“ – Plav, Srednja mješovita škola Andrijevića, Srednja mješovita škola „Braća Selić“ – Kolašin, Srednja mješovita škola „Vuksan Đukić“ – Mojkovac, Osnovna škola „Aleksa Đilas Bećo“ – Mojkovac, Obrazovni centar Plužine i Obrazovni centar Šavnik. U početnom dijelu, projekat se bazirao na edukativnim projektnim aktivnostima u okviru kojih su održane 2 obuke na temu demokratskih kompetencija. Jedna obuka je održana za 15 nastavnika (po 2 iz svake škole) i za 35 mladih lidera (po 5 iz svake škole) koji su odabrani javnim pozivom kroz upitnik.

Tokom druge faze projekta, mladi su kroz interaktivne radionice pod nazivom „Zujalica“ radili na prepoznavanju problema u svojim zajednicama i osmislili 7 akcija kao način da se odgovori na njih.

Projekat se sprovodio u okviru akcije „Kvalitetno obrazovanje za sve“ u Crnoj Gori, u sklopu zajedničkog programa Evropske Unije i Savjeta Evrope „Horizontal Facility za Zapadni Balkan i Tursku 2019-2022.“

2. **OSTALE AKTIVNOSTI**

Tokom 2021. godine, Forum MNE je formirao partnerstvo i u okviru sledećeg projekta:

- **Pionir projekat pružanja usluga informisanja mladih na Zapadnom Balkanu**

Uprkos brojnim izvorima informacija, posebno onlajn, nedavne studije koje je sprovedla mreža ERYICA („Evropska agencija za informisanje i savjetovanje mladih“) otkrivaju da mladi teško dolaze do pouzdanih i razumljivih informacija. U kontekstu masovnih dezinformacija mladima je više nego ikada potrebna pomoć u odabiru i obradi informacija kako bi procijenili tačnost i donijeli autonomne odluke. U tom smislu cilj projekta je osposobljavanje mladih ljudi u zemljama Zapadnog Balkana da postanu bolji donosioci odluka i rješavaju probleme na osnovu kvalitetnih informacija i smjernica, kao i promovisanje integracije prava mladih na informisanje u nacionalnoj strategiji za mlade. Ovo zahtijeva obuku omladinskih radnika i profesionalaca za informisanje mladih, i prepoznavanje informisanja mladih kao dio nacionalnih politika za mlade i razvojnih planova omladinskog rada.

Globalno obrazovanje

Forum MNE je od 2013. godine član mreže Globalnog obrazovanja. Centar „Sjever-jug” je parcijalni sporazum Savjeta Evrope, a cilj centra je da razvije, poboljša i održi strategije i izgradnju kapaciteta za globalno obrazovanje s fokusom na institucije i stručnjake u polju globalnog obrazovanja u formalnom, neformalnom i informalnom sektoru.

Nedjelja globalnog obrazovanja realizovana je u periodu od 15-21 novembra 2021. godine pod nazivom „Svijet je naš, pokrenimo akciju zajedno!”. Tokom „Nedjelje globalnog obrazovanja”, organizacije civilnog društva, omladinske organizacije, razvojne organizacije, lokalne i nacionalne samouprave i druge organizacije okupile su se kako bi podigle svijest o značaju saradnje za zaštitu našeg svijeta i budućnosti kroz brojne aktivnosti. Realizovane su brojne radionice, dijalozi, kvizovi na temu ljudskih prava, ekologije i zaštite životne sredine, klimatskih promjena, dječijih prava, rodne ravnopravnosti, interkulturalnog obrazovanja itd. Ukupno 10 škola učestvovalo je u Nedjelji globalnog, 6 srednjih stručnih škola/gimnazija i 4 osnovne škole. U okviru Resursnog centra za djecu i mlade „Podgorica” otvoren je i prvi Omladinski klub za mlade sa invaliditetom.

Godišnji sastanak članova mreže globalnog obrazovanja održan je 6. i 7. aprila, gdje se govorilo o konceptu globalnog obrazovanja u okviru iLEGEND II programa, prilagođavanju ciljeva i aktivnosti tokom i nakon pandemske situacije kao i novim strategijama za jačanje kapaciteta, a sve u cilju poboljšanja zajedničke saradnje i funkcionisanja članica mreže.

**GLOBAL
Education**
week

Obuka

Istraživanje u oblasti prevencije i suzbijanja nasilnog ekstremizma

Tokom septembra i oktobra 2021. godine Forum MNE je u saradnji sa RESOLVE mrežom organizovao onlajn obuku *Istraživanje u oblasti prevencije i suzbijanja nasilnog ekstremizma* za predstavnike organizacija civilnog društva iz regiona Zapadnog Balkana.

Obuka se sastojala iz tri modula, a učesnici su imali prilike da se upoznaju i diskutuju o relevantnosti istraživanja za kreiranje programa i politika, ali i da razmijene iskustva i dobre prakse.

DigiYouth- Trening za omladinske radnike u digitalnoj eri

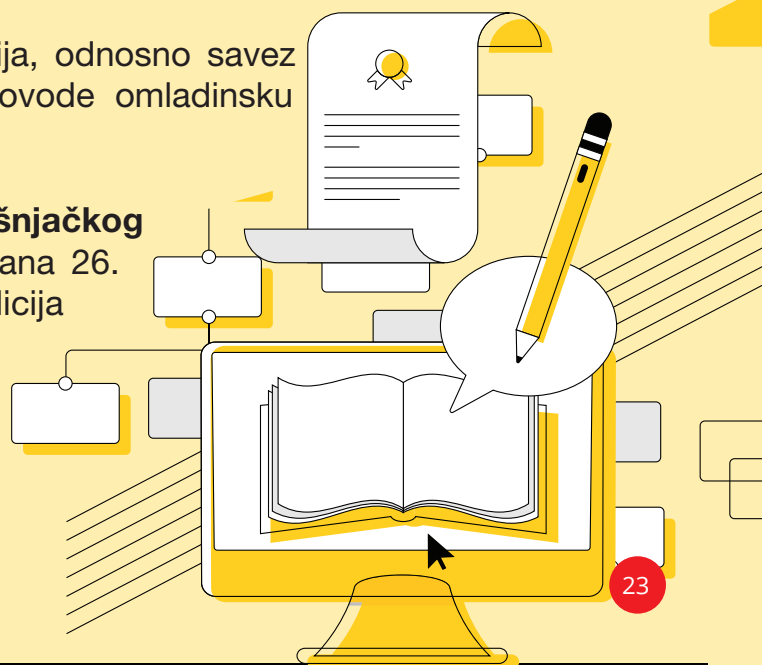
U periodu 3-7 decembra naši predstavnici imali su priliku da učestvuju na Erasmus treningu na temu „Digitalizacija u omladinskom radu” u Lagodekhiju, Gruziji. Cilj treninga bio je povezati omladinske radnike i digitalni svijet kako bi istražili u kojoj mjeri on može biti dio omladinskog radnog iskustva. Tokom treninga, učesnici su istražili ulogu digitalnog kao pristupa omladinskom radu, bolje razumjeli potrebe mladih u odnosu na digitalni svijet, istražili i razumjeli kako se koriste digitalni alati, aplikacije i platforme u omladinskom radu i stekli bolje razumijevanje pitanja digitalne bezbjednosti.

Forum MNE je i ove godine nastavio sa aktivnim učešćem u mrežama, kao što su: **Mreža organizacija koje promovišu servisno učenje u Centralnoj i Istočnoj Evropi**, Mreža za mlade Crne Gore i Mreža organizacija za borbu protiv vršnjačkog nasilja u crnogorskim školama.

Cilj **Mreže organizacija koje promovišu servisno učenje u Centralnoj i Istočnoj Evropi** je uvođenje koncepta servisnog učenja u obrazovne sisteme i rad NVO-a u zemljama ove regije kako bi podstakli inovacije u obrazovanju kroz izgradnju lokalnih kapaciteta.

Mreža za mlade Crne Gore je organizacija, odnosno savez nevladinih organizacija/udruženja koje sprovode omladinsku politiku, a okuplja 36 organizacija.

Mreža organizacija za borbu protiv vršnjačkog nasilja u crnogorskim školama je osnovana 26. jula 2018. godine u okviru projekta Koalicija protiv vršnjačkog nasilja u crnogorskim školama, čiji je glavni cilj stvaranje zaštitnih mehanizama za učenike osnovnih i srednjih škola u Crnoj Gori. Misija Mreže je razvijanje podržavajućeg okruženja bez nasilja zasnovanog na razumijevanju i prihvatanju različitosti među učenicima.

Takođe, Forum je uzeo učešća u radnoj grupi za uvođenje programa **Garancija za mlade u Crnoj Gori**. Program je namijenjen mladima u cilju smanjenja nezaposlenosti kroz podršku neometanom prelasku mladih iz svijeta obrazovanja ili iz nezaposlenosti u svijet rada. Glavni princip programa je da svaka mlada osoba u roku od 4 mjeseca nakon što napusti obrazovanje ili osposobljavanje ili postane nezaposleno lice, dobije kvalitetnu ponudu za posao, pripravništvo ili dalje usavršavanje ili nastavak obrazovanja.

Forum MNE je pokrenuo **Regionalnu mrežu OCD-a** koja se bavi prevencijom i suzbijanjem nasilnog ekstremizma. U ovoj mreži aktivno učestvuje 30 organizacija iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova, Sjeverne Makedonije, Srbije i Crne Gore.

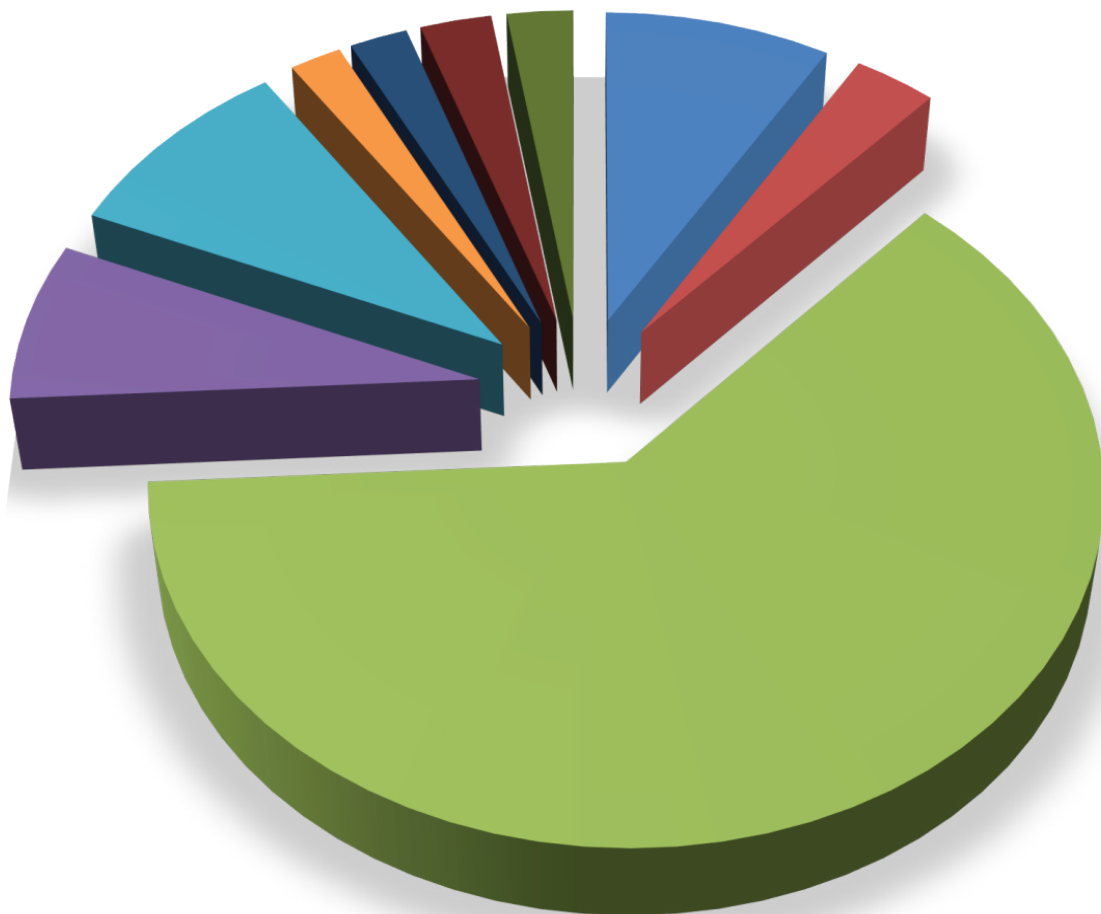
U cilju intenziviranja praćenja implementacije Akcionog plana, Biro za operativnu koordinaciju, formirao je tijelo – **Nacionalni međuresorni operativni tim za praćenje sprovođenja Akcionog plana za implementaciju Strategije suzbijanja nasilnog ekstremizma (NOT)**. Njega čine 16 predstavnika državnih organa, organa državne uprave, Vrhovnog suda, Vrhovnog državnog tužilaštva, organa uprave, javnih ustanova i nevladinih organizacija. Forum MNE je jedna od dvije nevladine organizacije u ovom timu. Tim redovno zasijeda i odlučuje o akcijama iz polja prevencije nasilnog ekstremizma i radikalizacije.

Takođe, Forum MNE je član Tima za pomoć i zaštitu, koji je obrazovan na inicijativu NOT-a, Biro za operativnu koordinaciju, a čine ga predstavnici: Ministarstva rada i socijalnog staranja, Ministarstva zdravlja, Ministarstva prosvjete, Ministarstva unutrašnjih poslova, Uprave policije, jedinica lokalne samouprave i nevladinog sektora.

4. FINANSIJSKI PREGLED I PREGLED DONATORA 2021. GODINA

■ IOGT-NTO MOVEMENT	22075.14
■ OeAD	8150.91
■ Evropska Komisija	161543.58
■ Međunarodna organizacija za migracije (IOM)	19095.00
■ Žene bez Granica (WwB)	23633.08
■ Američki institut za mir	5113.67
■ Savjet Evrope	5686.47
■ Ambasada Sjedinjenih Američkih Država	6987.10
■ Ostale donacije	6479.05
UKUPNO	258764.00

5. TIM FORUMA MNE

Skupština Foruma MNE

15
članova

Upravni odbor

5
članova

Izvršna direktorica

Elvira
Hadžibegović Bujanja

Projektna menadžerka

Anđelija
Lučić

Finansijski službenik

Dražen
Rajković

Mladi savjetnici

15
članova

Koordinatorica projekta

Jelena
Fuštić

Koordinatorica projekta

Jelena
Fuštić

Asistent na projektu

Katica
Nišavić

Forum MNE